

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OR-03.0003.2789.2017

Kraków,

2017-08-04

**Pan
Bogusław Kośmider
Przewodniczący
Rady Miasta Krakowa**

W odpowiedzi na Pana interpelację w sprawie potencjalnych skutków wprowadzenia ustawy Prawo wodne, zgłoszoną między sesjami Rady Miasta Krakowa w dniu 20 lipca 2017 r., uprzejmie informuję:

Podczas 46 posiedzenia Sejmu RP w dniu 18 lipca 2017 r. odbyło się III czytanie projektu ustawy Prawo wodne. Następnie projekt przekazany został do Senatu, który w dniu 19 lipca 2017 r. wniósł poprawki do dokumentu. W dniu 20 lipca 2017 r. ustawa została przyjęta przez Sejm RP z uwzględnieniem poprawek Senatu, a w dniu 2 sierpnia br. dokument został podpisany przez Prezydenta RP.

Potencjalne skutki wprowadzenia ustawy Prawo wodne dla Gminy Miejskiej Kraków

- 1) Ustawa Prawo wodne wprowadza kategorię opłat określonych jako opłaty za usługi wodne. Usługi wodne polegają na zapewnieniu gospodarstwu domowemu, podmiotom publicznym oraz podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą możliwości korzystania z wód w zakresie wykraczającym poza zakres powszechnego korzystania z wód, zwykłego korzystania z wód oraz szczególnego korzystania z wód.

Opłatę za usługi wodne będą obowiązywać ponosić (art. 298) m.in.:

- a) podmioty korzystające z usług wodnych
- b) osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące:
 - właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych,
 - posiadaczami samoistnymi nieruchomości lub obiektów budowlanych,
 - użytkownikami wieczystymi gruntów,

- posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego,

które na skutek wykonywania robót i obiektów mających wpływ na zmniejszenie naturalnej retencji terenowej doprowadziły do zmniejszenia tej retencji.

- 2) Zapisy ustawy Prawo wodne wprowadzają Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie” (zwane dalej „Wodami Polskimi”) jako główną instytucję odpowiedzialną za gospodarowanie wodami.
- 3) Ustawa wprowadza instytucję zgód wodnoprawnych. Zgoda wodnoprawna jest udzielana przez: wydanie pozwolenia wodnoprawnego, przyjęcie zgłoszenia wodnoprawnego, wydanie oceny wodnoprawnej. Właściwymi w sprawie zgód wodnoprawnych są właściwe organy nowotworzonego podmiotu „Wody Polskie”. W skład „Wód Polskich” wejdą: Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie, regionalne zarządy gospodarki wodnej z siedzibami w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Gliwicach, Krakowie, Lublinie, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie i we Wrocławiu, zarządy zlewni, nadzory wodne.

Aktualnie kompetencje w zakresie pozwoleń wodnoprawnych oraz zgłoszeń posiada starosta (również Prezydent Miasta Krakowa – jako miasta na prawach powiatu).

Jest to utrata kompetencji starosty w zakresie wydawania pozwoleń wodnoprawnych.

- 4) Z dniem wejścia w życie nowej ustawy wygaśnię trwały zarząd wód, gruntów pokrytych wodami oraz pozostałych nieruchomości, ustanowiony na rzecz regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz marszałków województw lub jednostek organizacyjnych samorządu województwa wykonujących zadania marszałków województw. Wygaśnięcie trwałego zarządu potwierdza, w drodze decyzji, na wniosek właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, „Wód Polskich” albo właściwego marszałka województwa, właściwy starosta. Jest to nowa kompetencja starosty.
- 5) Ustawa Prawo wodne zmierza do uregulowania nierozwiązanego od lat problemu z niejednoznacznym podziałem kompetencji i odpowiedzialności za stan techniczny rzek i innych cieków oraz urządzeń przeciwpowodziowych. W Krakowie wiąże się to z istnieniem urządzeń wodnych Skarbu Państwa, przede wszystkim wałów przeciwpowodziowych, które nie są przez żaden podmiot utrzymywane. Obecnie niektóre odcinki obwałowań Wisły (np. lewy wał na zakolu pod Wawelem) oraz wały cofkowe portu Przewóz (Kujawy) pozostają bez administratora. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest zły stan techniczny tych obiektów, zagrażający bezpieczeństwu mieszkańców. Z art. 258 ust. 5 ustawy wynika natomiast, że prawa właścicielskie w stosunku do tych urządzeń będzie wykonywać „Wody Polskie”, co reguluje istniejący problem.
- 6) „Wody Polskie”, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, mogą powierzyć jednostce samorządu terytorialnego, w drodze porozumienia, na jej wniosek, wykonywanie praw właścicielskich Skarbu Państwa w stosunku do śródlądowych wód płynących znajdujących się w granicach jednostki samorządu terytorialnego. W porozumieniu określony zostanie zakres praw właścicielskich Skarbu Państwa powierzonych jednostce samorządu terytorialnego oraz zawrze się postanowienia dotyczące:
 - a) przekazywania jednostce samorządu terytorialnego środków finansowych na realizację powierzonego zadania, w tym zasad i terminów ich przekazywania;
 - b) środków przeznaczanych przez jednostkę samorządu terytorialnego na realizację powierzonego zadania.

Jednostki samorządu terytorialnego mogą ponosić koszty inwestycji prowadzonych na wodach stanowiących własność Skarbu Państwa oraz koszty utrzymywania tych wód. Wysokość kosztów inwestycji oraz kosztów utrzymywania wód ponoszonych przez

jednostki samorządu terytorialnego określa się w porozumieniu, do zawarcia którego są upoważnione „Wody Polskie” oraz właściwe jednostki samorządu terytorialnego.

Potencjalne skutki wprowadzenia ustawy Prawo wodne dla Gminy Miejskiej Kraków oraz dla mieszkańców

- 1) Zgodnie z zapisami ustawy Prawo wodne w art. 268 opłaty za usługi wodne pobierane będą m.in. za odprowadzanie do wód:

- wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast – opłata składa się z opłaty stałej oraz opłaty zmiennej zależnej od istnienia urządzeń do retencjonowania wody z terenów uszczelnionych,
- wód pochodzących z odwodnienia gruntów w granicach administracyjnych miast – ponoszona wyłącznie w formie opłaty stałej.

Obecnie brak kompletnych informacji na temat metodyki obliczania wyżej wspomnianych opłat. Wysokość opłat ustalają „Wody Polskie”. Informacja o ich wysokościach wraz ze sposobem jej obliczenia przekazywana będzie raz w roku podmiotom obowiązującym do ponoszenia opłat za usługi wodne. Wpływy stanowią w 100% przychód „Wód Polskich”.

Należy zaznaczyć, iż zmiany zaproponowane przez projektodawców wyłączają z definicji ścieków wody opadowe i roztopowe, czyniąc z tych wód odrębny rodzaj wiążący się z gospodarką wodną. Wyłączenie wód opadowych i roztopowych z definicji ścieków uniemożliwi uwzględnianie ich w taryfach, a tym samym w rozliczeniach za odprowadzanie tego rodzaju wód.

- 2) Zgodnie z art. 269 opłatę za usługi wodne uiszcza się także za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej na skutek wykonywania na nieruchomości o powierzchni powyżej 3500 m² robót lub obiektów budowlanych trwale związanych z gruntem, mających wpływ na zmniejszenie tej retencji przez wyłączenie więcej niż 70% powierzchni nieruchomości z powierzchni biologicznie czynnej na obszarach nieujętych w systemy kanalizacji otwartej lub zamkniętej. Wysokość ww. opłaty ustala wójt, burmistrz lub prezydent miasta oraz przekazuje podmiotom obowiązującym do ponoszenia opłat za usługi wodne, w formie informacji zawierającej także sposób obliczenia tej opłaty. Jeżeli podmiot obowiązany do ponoszenia opłaty za usługi wodne zaniechał wykonania obowiązku, o którym mowa powyżej, wójt, burmistrz lub prezydent miasta określa wysokość opłaty w drodze decyzji. Jest to nowa kompetencja prezydenta miasta. Wpływy z opłaty za usługi wodne z tytułu zmniejszenia naturalnej retencji terenowej będą wnoszone na rachunek bankowy właściwej gminy (miasta). Wpływy te będą stanowić w 90% przychód „Wód Polskich”, natomiast w 10% dochód budżetu właściwej gminy.

Opłaty, o której mowa w punkcie 2, nie ponosi się za jezdnie dróg publicznych oraz drogi kolejowe, z których wody opadowe lub roztopowe są odprowadzane do wód lub do ziemi przy pomocy urządzeń wodnych umożliwiających retencję lub infiltrację tych wód. Opłaty tej nie ponoszą kościoły i inne związki wyznaniowe.

Górne jednostkowe stawki opłat wspomnianych w punktach 1-2 ujęto w artykule 274 ustawy.

- 3) Aktualnie ustawa Prawo ochrony środowiska przewiduje szereg zwolnień z obowiązku uiszczania opłat za korzystanie ze środowiska, co oznacza, że szereg podmiotów korzystających ze środowiska w istocie nie ponosi z tego tytułu żadnych obciążeń. Zauważając ten krąg do podmiotów korzystających z wód w sposób szczególny, należy tym bardziej wskazać na zwolnienie z opłat poboru wody na potrzeby energetyki wodnej

oraz poboru wody powierzchniowej na potrzeby związane z wytwarzaniem energii cieplnej lub elektrycznej, na potrzeby nawadniania wodami powierzchniowymi użytków rolnych i gruntów leśnych oraz na potrzeby chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych. Mając na uwadze pełne wdrożenie wyrażonej w Ramowej Dyrektywie Wodnej zasady zwrotu kosztów usług wodnych oraz konieczność zapewnienia adekwatnego do potrzeb poziomu finansowania utrzymywania wód oraz działalności inwestycyjnej w gospodarce wodnej, przewiduje się zniesienie tych zwolnień i objęcie systemem opłat środowiskowych także tej działalności. Do katalogu usług wodnych odniesiono nowe regulacje dotyczące opłat, które zastąpią dotychczasowe uregulowania obowiązujące aktualnie na gruncie ustawy - Prawo ochrony środowiska.

Potencjalne skutki wprowadzenia ustawy Prawo wodne dla mieszkańców Krakowa

W zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, obok już istniejącej opłaty zmiennej (dotychczas w postaci tzw. „opłaty środowiskowej”), ustalono nowe opłaty stałe z tytułu korzystania z wód i odprowadzania ścieków do środowiska.

a) Opłata stała

Zgodnie z treścią ustawy Prawo wodne po wejściu jej w życie (planowany termin to 1 stycznia 2018 r. za wyjątkiem przepisów wskazanych w art. 574), wprowadzona zostaje opłata stała za pobór wód podziemnych i powierzchniowych oraz za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi. Wysokości opłat za pobór wód w formie opłaty stałej określone zostały w art. 561 oraz w art. 274 pkt 1. Od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. obowiązywać mają stawki określone w art. 561. Od 1 stycznia 2020 r. (zgodnie z art. 574 pkt 4) górne jednostkowe stawki opłat stałych będą ustalane zgodnie z art. 274 pkt 1. Dodatkowo na podstawie art. 274 pkt 7 od 1 stycznia 2018 r. określona zostaje opłata stała za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w wysokości 500 zł na dobę za 1 m³/s za określoną w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalną ilość ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi.

b) Opłaty zmienne

Nowe zasady naliczania opłat zmiennych zgodnie z treścią ustawy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 roku. Ich wysokość określona została w art. 274 pkt 2 i 4. W art. 274 pkt 2 wymienionych jest 36 rodzajów działalności zgodnie z PKD (lit. a-zj), dla których za pobór wód w formie opłaty zmiennej, w zależności od ilości pobieranej wody w ramach pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego stawki wynoszą 0,70 zł za 1 m³ pobranych wód podziemnych i 0,35 zł za 1 m³ pobranych wód powierzchniowych. Art. 274 pkt 4 zawiera stawki za pobór wód w formie opłaty zmiennej, w zależności od ilości pobieranych wód podziemnych lub wód powierzchniowych w ramach pozwoleń wodnoprawnych albo pozwoleń zintegrowanych, do celów realizacji zadań własnych gminy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Ustawa zakłada również za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi opłaty zmienne za 1 kg substancji wprowadzanych ze ściekami do wód lub do ziemi, które określone zostały w art. 274 pkt 8 i 9. Wszystkie wyżej opisane w ustawie Prawo wodne stawki opłat są stawkami maksymalnymi. Jednostkowe stawki określone zostaną w rozporządzeniu w sprawie opłat za usługi wodne oraz szczególne korzystanie z wód. Dokument nie został jeszcze przyjęty. Na stronach sejmowych umieszczony jest jego projekt. Zgodnie z zapowiedziami Ministerstwa Środowiska jednostkowe stawki opłat zmiennych zawarte w rozporządzeniu, w roku 2018 i 2019, utrzymane zostaną na poziomie stawek obowiązujących w roku 2017.

Należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 558 ustawy Prawo wodne wprowadzenie opłat za usługi wodne nie może stanowić podstawy do zmiany taryf, o których mowa

w przepisach ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, określonych na rok 2018 oraz rok 2019. Natomiast to w jaki sposób w tych latach, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, zobowiązane do ponoszenia opłat za usługi wodne, pokryje wzrost kosztów z tytułu wprowadzenia opłat stałych za pobór wód i odprowadzanie ścieków do środowiska (ok. 1 %), zależy będzie od jego kondycji finansowej (czy pokryje ten koszt z dotychczasowych wpływów, czy będzie potrzebować wsparcia np. samorządów, które w przeważającej większości są właścicielami firm).

MPWiK SA w Krakowie, bazując na posiadanych informacjach w zakresie zmian legislacyjnych, zakłada, że w latach 2018-2019 nie nastąpi istotny wzrost kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa wynikający ze skutków wprowadzenia ustawy Prawo wodne, a zatem nie przewiduje się wzrostu taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków na terenie Gminy Miejskiej Kraków wynikający z regulacji zawartych w ustawie.

Przeprowadzenie szczegółowej analizy wprowadzonych regulacji i ich skutków zarówno dla Gminy Miejskiej Kraków oraz mieszkańców, biorąc pod uwagę fakt, iż zmieniana ustawa wprowadza również zmiany w innych obowiązujących ustawach, możliwe będzie po całkowitym zakończeniu prac nad ustawą oraz po opublikowaniu aktów wykonawczych.

DENT MIASTA KRAKOWA
Jacek Majchrowski

Otrzymują:

1. Adresat
2. Wydział Gospodarki Komunalnej
3. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA
4. Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego
5. Wydział Kształtowania Środowiska
6. Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie
7. Biuletyn Informacji Publicznej
8. aa